

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

Національний університет «Острозька академія»

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

ГОЛОВА ПРИЙМАЛЬНОЇ КОМІСІЇ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
“ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ”

_____ проф. І.Д.Пасічник

12 лютого 2013 року

ПРОГРАМА

ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

ОКР БАКАЛАВРА (1 КУРС)

НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ 6.030301 ЖУРНАЛІСТИКА

ОСТРОГ-2013

Програма творчого конкурсу на навчання для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра напряму підготовки 6.030301 Журналістика/ Укладачі: Шанюк В.І., канд. філол. н., доц., завідувач кафедри журналістики Національного університету «Острозька академія»; Шулик Р.Т., канд. філол. н., старший викладач кафедри журналістики Національного університету «Острозька академія» - Острог: НаУОА, 2013.

Програма схвалена і рекомендована до друку кафедрою журналістики Національного університету «Острозька академія» (протокол № 6 від 19 січня 2013 р.)

Програма розглянута та схвалена на засіданні Приймальної комісії НаУОА (Протокол № 2 від 12 лютого 2013 р.)

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Г.С.Пастушок

Пояснювальна записка

Творчий конкурс (журналістський твір) – це професійно зорієнтоване випробування для абітурієнтів завданнями якого є: розкрити творчий потенціал вступника; перевірити знання і навички, що підтверджують його готовність навчатися за напрямом підготовки «Журналістика», а згодом спроможність працювати за фахом; виявити мотивацію вибору професії; стимулювати вибір абітурієнта.

Завдання творчого конкурсу покликані визначити рівень творчих здібностей, мовної підготовки, логічного мислення, виявити словниковий запас; оцінити комунікативні вміння і навички, розуміння специфіки творчої журналістської діяльності, креативність вступника.

Творчі доробки або письмові роботи повинні продемонструвати:

- загальну ерудицію, фахову зацікавленість абітурієнтів;
- зорієнтованість у системі мас-медіа, знання особливостей різних типів та видів засобів масової інформації;
- здатність аналізувати та коментувати історичні, суспільно-політичні події, духовно-культурну ситуацію;
- уміння спостерігати й аналізувати факти, події і явища сучасного життя, визначити найактуальніше, висловлювати власні судження на основі викладених фактів;
- здатність творчо мислити, логічно, послідовно і правильно викладати свої думки;
- спроможність робити ґрунтовні висновки, прогнозувати наслідки їх реалізації;
- вміння абітурієнтів аргументувати свою думку, відрізнити головне від другорядного;
- культуру спілкування, спроможність вести діалог;
- грамотність, знання правил українського правопису.

Рекомендації для написання письмової роботи

Журналістський твір – це невеликий за обсягом прозовий твір, що має довільну композицію і висловлює індивідуальні думки та враження з конкретного приводу чи питання. Його мета полягає у виявленні навичок самостійного творчого мислення й письмового послідовного викладу власних думок. Пишучи журналістський твір, абітурієнт має показати вміння чітко й грамотно формулювати думки, структурувати інформацію, аналізувати факти, виділяти причинно-наслідкові зв'язки, ілюструвати поняття відповідними прикладами, аргументувати свої висновки.

Письмова робота повинна містити: чіткий виклад суті поставленої проблеми, самостійно проведений аналіз цієї проблеми, висновки, що узагальнюють авторську позицію з поставленої проблеми. Журналістський твір дає можливість творчо, нестандартно, оригінально висвітлити матеріал, уможливлені елементи імпровізації. Попри довільність форми, авторам-початківцям варто дотримуватися таких формалізованих вимог щодо структури:

Вступ: сформулювати суть проблеми та її авторське бачення, обґрунтувати вибір теми (важливо правильно сформулювати для себе запитання, на які ви будете шукати відповідь під час викладу. Так, під час написання вступу можуть допомогти відповіді на такі запитання: «Чи потрібно давати визначення термінам, що зазначені в темі?», «Чому тема, яку я розкриваю, важлива на сьогодні?», «Які аргументи я використовуватиму під час моїх міркувань?», «Чи можна розділити тему на кілька підтем?» і т. д.);

Основна частина: викласти теоретичні основи обраної теми (виходячи з наявних даних, інших аргументів і думок, аргументовано розкрити проблему. Кожне судження автора слід обґрунтувати, зважаючи при цьому на логічність побудови міркувань. Важливо, щоб автор есе критично та незалежно оцінив відомі дані, погляди, позиції, аргументи; на основі самостійного мислення, відображення власних думок стосовно певної теми, проблеми зрозумів, оцінив та встановив зв'язки між ключовими моментами проблеми; диференціював протилежні підходи та моделі, застосував аналітичні підходи, моделі тощо. На першому плані – особа автора, його думки, відчуття, ставлення до світу. Незважаючи на свободу творчості, писати журналістський твір зовсім нелегко, оскільки треба знайти оригінальну ідею (навіть на традиційному матеріалі), нестандартний погляд, підібрати доречні аналогії, використати численні приклади, асоціації, провести паралелі. Слід пам'ятати, що факти, дані, використані в творі, – це ілюстрація, а не

підсумковий акт, тобто вони підтверджують аргументи автора, свідчать про його вміння доречно використовувати інформацію);

Висновок: подати узагальнення й аргументувати їх (важливо, щоб автор журналістського твору на основі аналізу фактів підсумував, указав на застосування ідей, викладених у роботі, виявив взаємозв'язок з іншими проблемами).

Орієнтовна тематика творчого конкурсу (журналістський твір):

1. Чим мене приваблює професія журналіста?
2. Що я знаю про сучасного журналіста?
3. Роль журналіста в інформаційному просторі.
4. Якими методами журналіст відображає явища життя?
5. Робота журналіста у конкретно-історичних умовах.
6. Як ви собі уявляєте сучасне видання (газета, журнал)?
7. У якому видання ви б хотіли працювати? Чому?
8. Що читають у вашій сім'ї?
9. Журналіст - це професія азарту чи ризику?
10. Хто або що є предметом журналістського твору?
11. Яких сучасних журналістів ви знаєте?
12. Чому документальність є однією з головних рис телевізійного нарису?
13. Основні аспекти успіху у фотожурналістиці.
14. Мій кумир у журналістиці.
15. П'ять запитань, які я б поставив (поставила) (постать на вибір).
16. У кого я навчатимуся майстерності?
17. Сучасні українські ЗМК.
18. Сучасна журналістика і культура.
19. Сенсація в журналістиці.
20. Герой журналістського твору.
21. Людина з натовпу.
22. Редакційна політика сучасного друкованого видання: якою вона повинна бути?
23. Сучасний світ очима преси: правда чи ілюзія?
24. Особливості місцевої журналістики.
25. Моє регіональне друковане видання: задум і втілення.
26. Газети, які читають у моїй сім'ї.
27. Сучасне українське телебачення і його глядач.
28. Навіщо ми переглядаємо телевізійні новини?
29. Інтернет у житті сучасної людини.
30. ЗМК у період кризи.
31. Дозвольте вам відрекомендувати (критичний огляд книжкової новинки, друкованого органу, теле- чи радіопередачі).
32. Подія, яку я не зможу забути.
33. Моя тема в журналістиці.
34. Заборонена тема.
35. Моя країна.
36. Моє рідне місто.
37. Моя школа.
38. Діалог із моїм учителем.
39. Портрет мого класу.
40. Мій улюблений герой
41. Сьогодні престижно бути... яким?
42. Шляхи, які ми обираємо

43. Як журналістика взаємодіє з політикою?
44. Як журналістика взаємодіє з економікою?
45. Роль масової інформації в сучасному суспільстві
46. Журналістика і влада – співпраця чи протистояння?
47. Моє розуміння «свободи преси»
48. Якими я бачу майбутніх політиків?
49. Якщо б президентом був (була) я...
50. Майбутнє України в очах мого покоління.

Матеріали творчого конкурсу вступник подає в окремій теці.

Роботу творчого конкурсу абітурієнт може писати у жанрі статті, коментаря, есе тощо, які стосуються культури, суспільного життя країни, економіки, екології, політики відповідно до рекомендованої тематики журналістського твору. Вступник самостійно обирає не менше трьох тем різних за тематикою і жанром.

Вступник може подати матеріали, які були опубліковані у друкованих ЗМІ, передані по радіо чи телебаченню, вміщені в інтернет-виданнях, або в окремих збірниках чи книжках. Кожен матеріал із вказаною датою опублікування, передачі його в ефір чи розміщення в мережі має бути засвідчений підписом керівника ЗМІ або видавництва і печаткою.

Критерії оцінювання творчого конкурсу.

Кожен абітурієнт, який бере участь у конкурсі, має змогу набрати максимально **200 балів**. Нарахування балів проводиться від 100 до 200. Якщо за результатами творчого конкурсу набрано менше **124 балів**, вступник до участі в конкурсі сертифікатів не допускається.

Розуміння теми, відповідність змісту вибраній темі, повнота розкриття теми, аргументованість суджень – 20 балів:

20–15 балів абітурієнт отримує, продемонструвавши у письмовій роботі глибоке та всебічне розуміння проблеми, давши вичерпну характеристику змодельованої проблеми, засвідчивши високий рівень аналітичних узагальнень;

14–10 балів вступник отримує, продемонструвавши достатнє розуміння теми, реферативно виклавши своє бачення основної проблематики теми, але допустивши помилки та неточності під час викладення матеріалу;

9–5 балів абітурієнт отримує, виявивши низьке розуміння теми загалом, неспроможність викласти думку та чітко аргументувати власну позицію, допустивши значні помилки під час розкриття теми;

4–0 балів вступник отримує, не висвітливши тему, продемонструвавши нездатність зробити узагальнення;

Продуманість та стрункність композиції, вміння логічно викласти думку –20 балів:

20–15 балів абітурієнт отримує, правильно обравши план побудови тексту, раціонально використавши аргументи, логічно і послідовно виклавши матеріал;

14–10 балів вступник отримує, системно виклавши матеріал; у тексті чітко простежено зв'язки між різними смисловими частинами, проте допущено помилки під час поділу теми на складові, наприклад, композиційні частини матеріалу неспіврозмірні, надміру зосереджено увагу на дрібних деталях та ін.;

9–5 балів абітурієнт отримує, непослідовно та нелогічно скомпонувавши матеріал, допустивши повторення інформації, використавши недостатньо аргументів на захист власної позиції, сформулювавши нечіткі висновки;

4–0 балів вступник отримує, необгрунтовано виокремивши певні складові теми, наприклад, виклавши матеріал вужче, або ширше, ніж того вимагає тема, подавши суперечливі аргументи;

Доречність використання фактів, їх достатність для розкриття теми, точність, якість та розмаїття фактичного матеріалу (даних, епізодів, свідчень, цитат, цифр), переконливість аргументів і висновків, ясність тезисів (формулювань головної думки) – 20 балів:

20–15 балів абітурієнт отримує, вдало оперуючи фактами, що розкривають ключові питання проблеми; сформульовані вступником тези підтверджені аргументацією; використані ним факти типові для розкриття цієї теми, водночас яскраві, матеріал відзначає гострота і глибина аналізу проблеми, широкий погляд, високий рівень узагальнень та висновків;

14–10 балів абітурієнт отримує, проілюструвавши власні думки прикладами, що в загальному розкривають проблему, проте можуть бути кваліфіковані як другорядні, такі, що надмірно деталізують виклад чи не завжди вичерпно характеризують явище, невдало поєднують раціональне та емоційне в тексті;

9–5 балів абітурієнт отримує, продемонструвавши нездатність оперувати фактичним матеріалом, зробивши висновки на основі випадкових прикладів; використані фактичні дані неточні та недостовірні;

4–0 балів вступник отримує, свідомо перекручуючи факти, оперуючи застарілими даними, недоцільно вводячи аргументи, що не пов'язані з темою, порушуючи вимоги до рівня науковості матеріалу;

Власне бачення проблеми, оригінальність авторської точки зору – 20 балів:

20–15 балів абітурієнт отримує, продемонструвавши оригінальність інтерпретації теми, самостійність мислення, вміння обґрунтовувати власне ставлення до подій історії, культури, суспільного життя, їх учасників, виявивши громадянську позицію, культурну ідентичність, назвавши дискусійні проблеми суспільства і висловивши про них самостійні судження, продемонструвавши вміння прогнозувати наслідки реалізації висновків;

14–10 балів вступник отримує, засвідчивши незалежність та неординарність висловлювань, спостережливість, розуміння актуальних суспільних проблем, уміння спостерігати за навколишнім життям, вирізняти в ньому суттєве, актуальне, проте світогляд, рівень начитаності, обмеженість словникового запасу, наявність штамтів та шаблонів певною мірою завадили розкрити тему;

9–5 бали абітурієнт отримує, виявивши достатній рівень суспільно-політичності обізнаності, проте засвідчивши неспроможність знайти оригінальний творчий підхід до розкриття поставленої проблеми, продемонструвавши стереотипність мислення, низьку ерудованість з історії, географії, культури, економіки, права та ін.;

4–0 балів вступник отримує, продемонструвавши відсутність соціальної орієнтованості, низький рівень загальнокультурного розвитку, обмеженість світогляду, шаблонність мислення;

Мовностилістичні особливості роботи – вміння грамотно, виразно, образно висловлювати свої думки відповідно до комунікативного завдання – 20 балів:

20–15 балів абітурієнт отримує, виявивши високий рівень мовленнєвої компетенції, грамотно виклавши свої думки відповідно до норм орфографії та пунктуації (допускається не більше 2 орфографічних та пунктуаційних помилок), продемонструвавши лексичну та стилістичну вправність;

14–10 балів вступник отримує, засвідчивши вміння грамотно, виразно, образно, емоційно висловлювати свої думки, проте допустивши орфографічні та пунктуаційні помилки, стилістичні огріхи (не більше 6 помилок);

11–5 балів абітурієнт отримує, допустивши 7–10 орфографічних, пунктуаційних, стилістичних помилок, проте забезпечивши складний синтаксис викладу, багатство лексики, наявність різноманітних виражально-зображальних засобів, довівши індивідуальність власної манери текстотворення;

4–0 балів вступник отримує, допустивши більше 10 орфографічних, пунктуаційних, стилістичних помилок, текст роботи позбавлений образності, лексичний запас обмежений.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Власенко А. Г. Средства массовой коммуникации в современном мире / А. Г. Власенко. – М., 1990. – 126 с.
2. Восемь основных советов по написанию эссе : распространенные при написании ошибки [Электронный ресурс] // [Режим доступа : essay-mba.narod.ru/business.html](http://Режим_доступа:_essay-mba.narod.ru/business.html).
3. ДСТУ 2394–94 : Інформація та документація. Комплектування фонду, бібліографічний опис, аналіз документів : терміни та визначення : вид. офіц. – К. : Держстандарт України, 1994. – 89 с.
4. ДСТУ 3582–97 : Скорочення слів українській мові у бібліографічному описі : загальні правила та вимоги : вид. офіц. – К. : Держстандарт України, 1998. – 25 с.
5. Есе // Літературознавчий словник-довідник / за ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. – К. : ВЦ «Академія», 2006. – С. 242–243.
6. Эко Умберто. Пять эссе на темы этики / Умберто Эко ; сост., пер. с итал. Э. Костюкович. – Спб., 2000.
7. Животко А. Історія української преси / А. Животко ; упоряд., автор історико-бібліограф. нарису та прим. М. С. Тимошик. – К. : Наша культура і наука, 1999. – 368 с.
8. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : підруч. / В. Й. Здоровега. – Львів : ПАІС, 2004. – 268 с.
9. Іванов В. Ф. Соціологія масової комунікації : навч. посіб. / В. Ф. Іванов ; Київський нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К. : ВПЦ «Київський ун-т», 2000. – 210 с.
10. Карпенко В. О. Основи професійної комунікації / В. О. Карпенко. – К., 2002. – 328 с.
11. Москаленко А. З. Масова комунікація / А. З. Москаленко, Л. В. Губернський, В. Ф. Іванов. – К., 1997. – 216 с.
12. Основные стандарты по издательскому делу : [сборник] / сост. А. А. Джиго, С. Ю. Калинин. – М. : Издательский дом «Университетская книга», 2009. – 326 с.
13. Партико З. В. Теорія масової інформації та комунікації / З. В. Партико. – Львів, 2008. – 292 с.
14. Почепцов Г. Г. Масова комунікація / Г. Г. Почепцов. – К., 1995. – 126 с.
15. Потятиник Б. Медіа : ключі до розуміння / Б. Потятиник. – Львів : ПАІС, 2004. – 312 с.
16. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації / Г. Г. Почепцов. – 2-ге вид., доп. – К. : Вид. центр «Київський ун-т», 1999. – 308 с.
17. Приступенко Т. О. Теорія журналістики : етичні та правові засади діяльності засобів масової інформації : навч. посіб. / Т. О. Приступенко ; Київський нац. ун-т ім. Тараса Шевченка ; Ін-т журналістики. – К., 2004. – 375 с.
18. Різун В. В. Основи журналістики у відповідях та заувагах / В. В. Різун ; Київський нац. університет ім. Тараса Шевченка. – К., 2004. – 80 с.
19. Романюк М. М. Загальна і спеціальна бібліографія : навч. посіб. для студ. спец. «Видавнича справа та редагування» / М. М. Романюк. – 2-ге вид. – Львів, 2003. – 96 с.
20. Романюк М. М. Українське пресознавство на порозі ХХІ століття / М. М. Романюк. – Львів, 2000. – 110 с.
21. Романюк М. М., Галушко М. В. Схема повного бібліографічного опису періодичного видання // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики / М. М. Романюк ; М. В. Галушко ; ред. кол. : М. М. Романюк та ін. ; НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаника. НДЦ періодики. – Львів, 1994. – Вип. 1. – С. 271–290.
22. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі : загальні правила та вимоги : ДСТУ 3582–97 : вид. офіц. – К. : Держстандарт України, 1998. – 25 с.
23. Тертичный А. А. Жанры периодической печати / А. А. Тертичный. – М. : МГУ, 2002. – 351 с.
24. Чекмишев О. В. Основи професійної комунікації : Теорія і практика новинної журналістики : підруч.-практикум / О. В. Чекмишев. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2004. – 129 с.
25. Як написати успішне есе : метод. рек. до написання есе / укл. К. С. Шендеровський ; Ін-т масової комунікації при КНУ імені Тараса Шевченка. – К., 2007. – 34 с.